

“เข้าใจเด็ก ปรับเปลี่ยนกระบวนการ”

ช่วงปลายของวันที่ 23 ก.ย. 2559 ซึ่งเป็นเวลาของการประชุมทีมคณิตศาสตร์ ครูหนุ่มได้บอกเล่าถึงหัวข้อการเขียน KM ในภาคเรียนวิริยะ คือ “เข้าใจเด็ก ปรับเปลี่ยนกระบวนการ” ครูหนุ่มจึงให้พวกเราทีมคณิตศาสตร์ได้ช่วยกันย้อนทวนถึงสิ่งที่ทีมของเราได้ปรับเปลี่ยนและพัฒนากระบวนการการเรียนการสอน เช่น การปรับกิจกรรมการเรียนที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสุข การมีส่วนร่วมและการเป็นเจ้าของความรู้อย่างแท้จริง เป็นต้น

ในส่วนของคุณูปซึ่งได้รับมอบหมายในการสอนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 นั้น เมื่อเริ่มเข้าสู่การ Pre หรือการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ ทุกครั้งคุณูป ครูตังซึ่งเป็นครูคู่วิชา และครูหนุ่มจะนำแผนการจัดการเรียนรู้เดิมที่เคยสอนในปีการศึกษาที่ผ่านมา และหนังสือญี่ปุ่นซึ่งเป็นแบบเรียนที่โรงเรียนเพลินพัฒนาใช้เป็นแบบเรียนในการสอนจะถูกวางไว้คู่กันเสมอเพื่อทบทวนแผนและปรับเปลี่ยนกระบวนการการเรียนการสอนแต่ยังคงแนวคิดสำคัญจากหนังสือญี่ปุ่น ในชั้นแรกครูหนุ่มมักจะถามครูผู้สอนเสมอว่าจากแผนเดิมที่มี และจากการเรียนรู้ของนักเรียนที่คุณกำลังสอนอยู่ ครูจะคงกิจกรรมตามแผนเดิม หรือจะปรับเปลี่ยนอะไรอย่างไรบ้าง โดยมากครูจะพยายามเสริมกิจกรรมที่ทำให้นักเรียนรู้สึกว่าการคณิตศาสตร์เป็นเรื่องที่สนุกได้ เพื่อสร้างทัศนคติที่ดีหรือความอยากเรียนในวิชาคณิตศาสตร์ให้มากขึ้น เนื่องจากเหตุผลส่วนใหญ่ที่ทำให้นักเรียนไม่อยากเรียนวิชาคณิตศาสตร์คือ ความยากและเบื่อ และสิ่งนี้ก็มีส่วนที่ยากสำหรับครูคณิตศาสตร์อย่างพวกเราเช่นกัน เพราะในเรื่องบางเรื่องก็สามารถคิดกิจกรรมที่ทำให้นักเรียนมีส่วนร่วมและได้ลงมือปฏิบัติได้ เช่น เรื่องสมมาตร ที่นักเรียนได้วาดรูปสมมาตรที่พวกเขาพบเห็นในชีวิตประจำวัน เรื่องปริมาตร 2 ปริมาณที่สัมพันธ์กัน นักเรียนได้ทำกิจกรรมวิ่งเปี้ยวส่งน้ำที่มีเทียนที่จุดเป็นเงื่อนไขในการส่งน้ำ ซึ่งนักเรียนจะได้เห็นสิ่งที่สัมพันธ์กันและเปลี่ยนแปลงไปด้วยกันจากการทำกิจกรรม และเรื่อง การหาค่า π นักเรียนจะได้วัดขนาดของเส้นผ่านศูนย์กลางวงกลม เส้นรอบวงของวงกลมที่มีขนาดต่างกัน 3 วง แล้วตั้งข้อสังเกตจากการบันทึกข้อมูลในตาราง ซึ่งนักเรียนจะได้คาดเดาและค้นพบค่า π จากการแลกเปลี่ยนแนวคิดของเพื่อนในชั้นเรียน แต่ในบางเรื่องที่เป็นเนื้อหาเชิงเลขคณิต เช่น เรื่องสมการ คุณูปพบอุปสรรคในการคิดกิจกรรมที่ทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกสนุกและมีเชื่อมโยงระหว่างกิจกรรมกับเนื้อหาที่เรียน ซึ่งครูต้องไปค้นคว้าความรู้เพิ่มเติม และปรับปรุงพัฒนาต่อไป

จากที่กล่าวมาจะเป็นการยกตัวอย่างในการปรับเปลี่ยนกระบวนการที่คุณครูได้ทำ ซึ่งเมื่อได้ทำในส่วนนี้พบว่าเจตคติในความอยากเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนในภาคเรียนนี้มีภาพรวมที่ดีคือ มีคนที่ไม่ชอบน้อยกว่า 30% ตามที่ได้ตั้งเป้าหมายไว้กับครูเล็กคุณครูหัวหน้าช่วงชั้นที่ 2 หากแต่ในภาคเรียนวิริยะนี้ ความอยากเรียนในวิชาคณิตศาสตร์ในระดับชั้น 6 รวมถึงในระดับชั้นอื่นๆก็มีลักษณะขึ้นๆลงๆ แต่ในภาพรวมนั้นลดลง ซึ่งเป็นส่วนที่ทีมครูคณิตศาสตร์จะต้องไปร่วมด้วยช่วยกันในการหาแนวทางที่จะพัฒนาต่อไป ในส่วนของครูกิ๊บนั้น ในห้องที่ครูกิ๊บสอนมีความอยากเรียนน้อยลงมากจากเดิมอย่างเห็นได้ชัด ซึ่งครูกิ๊บได้สะท้อนเรื่องนี้กับครูเล็กว่าอาจมีสาเหตุจากครูเนื่องจากครูมีความคาดหวังต่อนักเรียนที่จะทำให้นักเรียนทุกคนได้รับสิ่งที่เรียนรู้ในห้องเรียนไปเท่าๆกัน โดยมองข้ามความแตกต่างของนักเรียนแต่ละคนไป จุดนี้อาจส่งผลให้บรรยากาศในห้องเรียนขณะนั้นมีความตึง ความรู้สึกอยากเรียนของนักเรียนจึงลดลง เมื่อเห็นผลเช่นนี้ ครูกิ๊บจึงคิดว่าเราควรจะต้องมีฉันทะในการรอและยอมรับในความแตกต่างของนักเรียน เปรียบเสมือนดอกไม้ที่ตูมอยู่แต่เราอยากจะให้บานทันที เราก็ไม่สามารถจะไปฝืนให้ดอกไม้บานนั้นบานได้ หากแต่ถ้าเราเฝ้ารอให้ดอกไม้บานนั้นผลิบานตามตามธรรมชาติอย่างที่เราควรจะเป็น เมื่อยามที่ดอกไม้บานออก เราก็จะรู้สึกอึดอัดกับมันได้มากกว่า ครูกิ๊บจึงคิดว่าในภาคเรียนถัดไป(จิตตะ) นอกจากการปรับเปลี่ยนกระบวนการแล้วครูเองต้องอย่าหลงลืมที่จะปรับเปลี่ยนใจของครูให้หนึ่งและปรับเปลี่ยนแผนการเรียนรู้ให้สอดคล้องไปตามการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นสำคัญ

ครูกิ๊บ - พุทธมาศ โรจน์หทัยกานต์

ภาควิริยะ ปีการศึกษา ๒๕๕๙